

de Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

De gezonden
gemeente

JRG 104 NR 19 07.05.2026 GEREFORMEERDE GEMEENTE ELSPEET

4

Reviews en
checklists

6

Hoogmoed in de Bijbel
Serie: Lessen over hoogmoed [1]

10

Voor elkaar!
Rubriek: Week van het Gezin

HET LEVEN IS CHRISTUS

Hoe komt Paulus toch tot deze 'rijke' uitspraak? Daar moet een reden voor zijn! Het woord 'want', een redengevend woord, geeft aan dat er een verklaring voor deze uitspraak is.

*'Want het leven
is mij Christus,
en het sterven
is mij gewin'.*

Filippenzen 1:21

'Want het leven is mij Christus, en het sterven is mij gewin', staat niet op zichzelf. Het is vooral verbonden aan het voorgaande vers, maar ook aan de situatie waarin Paulus verkeert.

De apostel schrijft deze brief vanuit de gevangenis in Rome. Hij schrijft over hoe hij 't maakt, wat hij allemaal ondervindt. Hij weet nog niet wat hem te wachten staat: vrijlating of de dood (vers 23, 24).

Paulus geeft aan dat het voor hem geen verschil maakt of hij zal leven of zal sterven, als Christus er maar door grootgemaakt mag worden, als de Naam van Christus er maar verheerlijkt in mag worden (vers 20). Hoe kan Paulus toch zó spreken, dat het voor hem geen verschil maakt of hij leven of sterven zal! Zou het uw uitspraak kunnen zijn? Als u denkt aan uw man, vrouw of kinderen, aan hen aan wie u zo hartelijk in liefde verbonden bent?

CHRISTUS ALS MIDDELPUNT

De verklaring van Paulus' woorden ligt in het feit dat zijn hele leven door Gods genade is ingenomen door Christus. Het middelpunt waarom zijn leven draait,

is Christus! Christus is alles voor Paulus, onder welke omstandigheden van het leven dan ook. We mogen de tekst ook zo lezen, in de zin van een totale overgave van Paulus, door het geloof aan Christus, van zijn hele leven op te offeren aan Christus! Zoals de kanttekening verklaart: 'Dat is, zo ik nog in het leven blijf, hetzelfde zal ik besteden ter ere en ten dienste van Christus'.

De oorzaak daarvan ligt niet in Paulus. In hemzelf is niets wat hem daartoe brengen kan. Want wie was Paulus? Een vervolger van de gemeente Gods, een hater van Jezus! Paulus zou in zijn eertijds eerder hebben gezegd: het leven is mij de wet, mijn eigen gerechtigheid! Maar op de weg naar Damaskus werd het anders. Toen greep de verhoogde Middelaar in: 'Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij?' Waarom? Omdat Christus Zich eerst aan Paulus heeft overgegeven. Christus heeft eerst gezegd: het leven is Mij Paulus! Christus had maar één doel in Zijn leven, naar de wil van Zijn Vader, om voor de uitverkorenen te lijden en sterven. Wat sprak de Heere tot Ananias? 'Deze is Mij een uitverkoren vat!'

Ook voor Paulus heeft Christus de vloek en de straf gedragen, opdat Paulus rechtvaardig en heilig zal zijn voor God! Christus sprak al in de eeuwigheid: het leven is Mij de gegevenen des Vaders! Het gevolg daarvan? Dat Christus, Die Zich in de tijd volkomen overgeeft tot in de dood, tot verzoening van de zonden, Zich ook overgeeft om Paulus' zonden te verzoenen en zijn schuld te betalen.

Christus, Die Zich daarom ook in het leven van Paulus openbaarde als Zaligmaker! En de vrucht van Christus' offer in het leven van Paulus is dat Paulus zich in het ware geloof met zijn hele leven mag overgeven aan Christus, ook in het beoefenen van dankbaarheid. Paulus mag antwoord geven op Zijn volbracht Middelaarswerk.

Leg uw hart er eens naast! Jezus Christus te kennen, Hem te leven, Hem lief te hebben, Hem te loven, dat is wat het hart van Paulus volledig bezet, zowel ambtelijk als persoonlijk. Paulus' hart en leven strekken zich uit tot Christus; het leven is mij Christus!

STERVEN GEWIN

Zo moeten wij ook het tweede gedeelte van de tekst lezen: 'Het sterven is mij gewin'. Het woordje mij is door de Statenvertalers toegevoegd. We vinden het niet terug in de grondtaal. Het is een goede toevoeging, maar het is belangrijk de tekst eerst te lezen zonder 'mij', omdat 'mij' zich te veel richt op het gewin van Paulus. Dat is ook waar, want als Paulus sterft is dat eeuwige winst voor hem. Dan is

hij verlost van het lichaam der zonde, verlost van de doorn in het vlees zal hij eeuwig bij Christus mogen zijn om de drie-enige God eeuwig groot te maken. Is dat ook uw toekomst? Het sterven van Paulus zal in de eerste plaats gewin zijn voor Christus Zelf. Want in het sterven van Paulus (de marteldood), wordt Christus verheerlijkt. Zal Paulus in die marteldood, in het bijzijn van vele getuigen, Christus niet grootmaken, omdat hij voor de zaak van Christus sterft? Is het niet Christus, Die verlangt Zijn kinderen eeuwig thuis te halen opdat ze Hem eeuwig groot zullen maken?

In het Grieks lezen we: 'Mij is het leven Christus'. Alsof Paulus zegt: zo ligt het bij mij! Geliefde lezer, hoe ligt het bij u? Kunt u op goede gronden hetzelfde zeggen als Paulus zei? Nee? Wat ingrijpend arm is uw leven dan, maar dan zal straks ook uw sterven zo zijn. Uw leven is niet Christus wanneer de zonde, de wereld, zelfs uw eigengerechtigheid uw leven nog beheersen. Uw leven is niet Christus wanneer u niet buigt onder God en Zijn Woord, wanneer u zich niet laat leiden door de Geest van Christus! En wanneer uw leven niet Christus is, wat zal dan uw sterven zijn? Buiten Christus is uw sterven rampzalig verlies! Dat de schrik des Heeren u bewege tot het geloof! Het is nog het heden der genade! Bekeert u, waarom zult u sterven?

GELOOFSGEMEENSCHAP

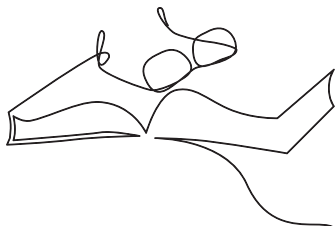
'Het leven is mij Christus, en het sterven is mij gewin'. Dit is toch de

belijdenis van al Gods kinderen, al zal niet ieder van Gods kinderen dit met grote vrijmoedigheid durven uit te spreken, zeker wanneer ze zien op hun zonden. Maar het zijn woorden van het zaligmakende geloof, door de Heilige Geest geplant en geoefend.

Wat kan het bestreden liggen! Maar juist in de strijd krijgen deze woorden zoveel waarde. Het zijn woorden die staan naast: 'Niet dat ik het alrede verkregen heb, of alrede volmaakt ben, maar ik jaag ernaar'. En ook naast: 'Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?' Maar ondanks alles toch: 'Het leven is mij Christus, en het sterven is mij gewin'. Dát zal toch praktijk zijn en worden in de voortdurende, levende geloofsgemeenschap met Christus.

*Het is nog
het heden
der genade!
Bekeert u,
waarom zult
u sterven?*

REVIEWS EN CHECKLISTS

Dominees en hun preken. We hebben er allemaal een mening over. Zelfs dusdanig dat we vaak niet meer onbevangen en onbevooroordeeld kunnen luisteren. Onze voorkeuren en ons afkeuren zitten een zegen op de preek vaak in de weg.

Zo kunnen we - onbewust misschien - naar een preek luisteren alsof we na de dienst een 'review' moeten geven. We beschouwen de preek dan als een product dat om een beoordeling vraagt. In ons hoofd geven we de preek als het ware een aantal sterren. Net zoals we doen na een bezoek aan een restaurant. Het tragische is dat de preek dan wel een goede ervaring kan opleveren, maar ons hart niet raakt.

We kunnen ook luisteren alsof de preek een muziekstuk is dat een snaar moet raken. Als de toon warm is en bij ons gevoel aansluit, spreekt de preek ons aan. Er is dan wel bewogenheid, maar het gevaar is dat dit niet tot bekering leidt. Ons gevoel bepaalt dan of we 'mee resoneren'. Maar als de toonzetting en de verwoording niet de onze zijn, haken we innerlijk af.

Gods Woord mag een gevoelige snaar raken, maar het gaat erom dat ons hart geopend wordt.

We kunnen daarnaast in de kerk zitten met een denkbeeldige 'checklist' (afvinklijst). De criteria kunnen verschillen, afhankelijk van onze kerkelijke en geestelijke ligging. We zitten tijdens de preek als het ware 'af te vinken' en zijn teleurgesteld als bepaalde elementen niet aan bod komen. Het aantal vinkjes bepaalt dan in hoeverre we ons verbonden voelen met de predikant. Het verdrietige is dat deze luisterhouding vaak in het verstandelijke blijft steken, terwijl het hart gesloten blijft.

TOESCHOUWER

Deze luisterhoudingen verschillen in vorm, maar hebben één ding gemeen: we zijn toeschouwer. De preek blijft op afstand en bereikt ons hart niet. Ten diepste komt dat omdat we de nood van ons onbekeerlijke hart onvoldoende voelen. Zelfs na ontvangen genade kunnen we - als bezittende mensen - beoordelend en evaluerend luisteren. Als we onze ellende echter ervaren, zitten we in de kerk zoals de blinde Bartimeüs aan de kant van de weg zat. Toen hij hoorde dat Jezus door Jericho liep, begon hij te roepen: 'Jezus, Gij Zoon Davids,

ontferm U mijner'. Hoewel de omstanders hem bestrafden, bleef hij aanhoudend roepen. Jezus kwam immers voorbij!

De gemeente van Beréa leert ons wat een Bijbelse luisterhouding is. Ze ontvingen het Woord 'met alle toegenegenheid'. Ze waren bereidwillig om het Woord te horen. En, zo staat er verder in Handelingen 17:11, ze onderzochten 'dagelijks de Schriften, of deze dingen alzo waren'. Matthew Henry geeft hierbij aan dat zij de teksten opzochten waar Paulus naar verwees, de context lazen, de teksten met andere Schriftplaatsen vergeleken en overwogen of de argumenten die Paulus noemde steekhoudend waren.

De Joden van Beréa zijn een voorbeeld voor ons. Zij legden de preken van Paulus niet langs hun eigen meetlat, maar onderzochten na afloop van de preek het Woord van God. Dat geeft een andere luisterhouding. Dan zitten we niet meer als toeschouwer in de kerk, maar zijn we begerig om de woorden van God te horen, omdat we beseffen Wie God is en wie wij zijn. Wie biddend luistert, plaatst zich niet boven de preek, maar onder het Woord dat in de preek tot ons komt. Op het horen van het Woord volgt dan het onderzoeken van en het mediteren over het Woord.

We kunnen naar een preek luisteren als naar een product dat om beoordeling vraagt.

OEFENING IN NEDERIGHEID

Calvijn wijst in zijn "Institu-tie" nog op een ander aspect. Hij noemt het een goede oefening in nederigheid om Gods Woord te gehoorzamen, ook wanneer het wordt bepreekt door mensen die onze gelijken zijn en soms zelfs minder in aanzien staan dan wij. God verbergt volgens Calvijn de schat van Zijn hemelse wijsheid (de prediking) in breekbare, aardewerken vaten. Tegelijk getuigt het volgens Calvijn van eerbied voor God Zelf als we ons door 'mensen, uit het stof verzezen', laten onderwijzen.

Een predikant is geroepen exegetisch zorgvuldig te preken. Hij is hierop ook aanspreekbaar. Wie zorgen heeft over de prediking mag dit bij de Heere brengen in het gebed. Daarnaast kunnen we onze zorgen delen met hen die geroepen zijn om het Woord te bedienen. Juist zo blijven we onder het Woord, waarbij we er naar uit mogen zien dat het Woord helder en Schriftuurlijk klinkt.

GEZANTEN

Predikanten preken namens hun Zender. 'Zo zijn wij dan gezanten van Christuswege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christuswege: Laat u met God verzoenen' (2 Kor. 5:20). Wie de ernst van het oordeel beseft, heeft geen behoefte aan het zetten van vinkjes of het geven van reviews. De vraag is dan niet: wat vond ik van de preek? Maar: wat heeft de preek met mij gedaan?

Daarom is het goed om onszelf te oefenen in een Bijbelse luisterhouding. Dat betekent dat we voor en na de dienst vragen of de Heere Zijn Geest wil verbinden aan Zijn Woord. Het is een zegen als onze mond na het luisteren opengaat:

*Komt, luistert toe,
gij Godgezinden,
Gij, die den HEER'
van harte vreest,
Hooft wat mij God
deed ondervinden;
Wat Hij gedaan heeft aan
mijn geest.*

In de rubriek Meelezen lezen we dit jaar delen uit het boek "De godvruchtige avondmaalganger" van Petrus Immens (1664-1720). Immens was vanaf 1697 tot aan zijn overlijden predikant in Middelburg.

DE GODVRUCHTIGE AVONDMAALGANGER

HOOFDSTUK 5

Over het zalige en zegenrijke gevolg van een vast gefundeerde zekerheid in dit leven door het geloof

Na het voorafgaande gezegd te hebben, kom ik nu tot het eigenlijke eerste punt en wil ik spreken over het leven door het geloof. Zo wordt het wandelen van Gods kinderen op weg naar de hemel genoemd. In Habakuk 2 vers 4 staat: 'De rechtvaardige zal door zijn geloof leven'. En Paulus zegt in Kolossenzen 2 vers 6: 'Gelijk gij dan Christus Jezus, de Heere, hebt aangenomen, wandelt also in Hem'. Dat betekent: wandel op die wijze zoals toen u Christus aannam, en dat was door het geloof. In Galaten 2 vers 20 zegt dezelfde apostel over zichzelf: 'Hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods', en in 2 Korinthe 5 vers 7 zegt hij: 'Want wij wandelen door geloof en niet door aanschouwen'.

Ik zal dit wandelen in geloof kort omschrijven. Onder het leven uit het geloof versta ik de heilige activiteit van een wedergeboren en pas beginnende gelovige christen, waardoor hij vanuit een blijvend zicht op en indruk van zijn voortdurend afwijken en zondigen en zijn diepe onmacht om het goede te doen, toch het oog en hart gevestigd houdt op de Middelaar van het verbond. Hij moet in alle en voor alle dingen van Hem gebruikmaken. Hij houdt daarbij de macht, de goedheid, de waarheid en de trouw van de onveranderlijke God in het oog. Hij verloochent daarbij al het andere en vertrouwt dat God het goed zal maken. Dat vertrouwen maakt hem dapper in de strijd tegen alle vijanden. In het doen van het goede en de beoefening van de godzaligheid is hij zó werkzaam dat hij in alles wat hij doet, ook zelfs in de alledaagse dingen, het hart naar boven heft. Daardoor klimt hij vanuit het lichamelijke en zichtbare op tot het geestelijke en datgene wat niet zichtbaar is.

In bovenstaande omschrijving wordt iets verondersteld en vervolgens worden er verschillende zaken genoemd waar het wandelen door het geloof in uitkomt. Er wordt verondersteld dat een gelovige van verschillende zaken altijd een levend en gevoelig besef moet hebben en houden. Dat is allereerst een *besef van zijn diepe ellende* en zijn dood- en doemwaardigheid. Hij heeft niets om ermee voor God te bestaan. Maar zoals hij in zijn eerste bekering het bloed van Jezus nodig had tot verzoening, zo heeft hij het niet minder nodig voor elk ogenblik van zijn bestaan.

Daar moet een blijvend zicht op en een voortdurende erkenning van *de diepte van onze onmacht* bij komen. Want hoewel God aan Zijn kinderen in de wedergeboorte in wezenlijke zin genade meedeelt, die hen verplicht er ook werkzaam mee te worden, het blijft toch in de praktijk zo - de ondervinding leert het voortdurend - dat zij zonder Jezus niets kunnen doen.

Gods kind moet ook een onwispelbare indruk hebben en blijven houden van *Gods waarheid en trouw* om alles te vervullen wat Hij beloofd heeft. De beloften van God en Zijn trouw in het volbrengen daarvan zijn immers de twee vaste zuilen waarop het geloof is gevestigd (zie Rom. 4 vers 21).

► wordt vervolgd

HOOGMOED IN DE BIJBEL

Hoogmoedig gaf koning David opdracht tot de volkstelling. Joab, de bekende krijgsoverste, waarschuwde: 'Waarom verzoekt mijn heer dit? Waarom zou het Israël tot schuld worden?' 'Doch', zo lezen we, 'het woord des konings nam de overhand'

1. **Hoogmoed in de Bijbel**
2. Wat is hoogmoed?
3. Waarschuwing tegen hoogmoed
4. Wat doet hoogmoed?
5. Hoogmoed afleggen
6. Leert van Mij

Dit is een ingrijpend voorbeeld van wat hoogmoed is en van wat hoogmoed uitwerkt.

Hoogmoedig wil David iets wat tegenover God en mensen niet goed is. Wat ook niet nodig is. Hij wil dit voor zichzelf: '... dat ik hun getal wete'. Hij bedoelt hiermee niet de eer van de Heere. Ook niet het welzijn van het volk. Maar hij wil versterking van het gevoel van eigen grootheid. Het is dus echt hoogmoed, zelfverheffing.

Wat werkt dit uit? We weten het. De toorn van de Heere wordt

erdoor opgeroepen. Er volgt een ontzettende straf: een enorme pestilentiegolf trekt door het volk. Tienduizenden mensen vinden de dood.

WORTELZONDE

In de Bijbel lezen we veel over hoogmoed. Het is wel de 'wortelzonde' genoemd. In deze artikelenreeks willen we erover nadenken. We beginnen deze keer met twee Bijbelse voorbeelden. Moge het tot ontdekking zijn in ons eigen hart. En tot verootmoediging. Want dat zegt de Heere Jezus: 'Leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart'. Die bearbeiding van Zijn genade is zo onmisbaar.

Hoogmoed van een kind des Heeren, dat is verschrikkelijk. En de Heere is geen ledig Aanschouwer. Er wordt weleens gezegd: de Heere rekent met Zijn kinderen af aan deze zijde van het graf. Nu moeten we voorzichtig zijn met uitdrukkingen als deze, want het staat zo niet letterlijk in de Bijbel. En vooral ook: de Heere is groot en soeverein en wij weten zo weinig. Laten we bescheiden zijn en niet betweterig, niet hoogmoedig. Wij kunnen en mogen

Gods wegen en werken niet aan ons oordeel onderwerpen.

Maar wat de genoemde werkelijkheid in het leven van David aangaat, zien we wel gebeuren dat de Heere 'in rekening treedt'. In publiek opzicht wordt de zonde van de koning en tot tuchting van het volk. Die tuchting van het volk vond de Heere kennelijk nodig na de roerige, opstandige zaken rond en na Absalom. Men had al te veel eigen inzichten gevolgd en was niet aan de wil en ordening des Heeren onderworpen geweest. Ook dat is hoogmoed; eigen inzicht stellen boven Gods ordening. Dat laat de Heere niet ongestraft blijven.

En in het persoonlijke wordt David aan het verschrikkelijke van zijn zondedaad ontdekt. Hij komt ermee in de schuld voor God, en doet belijdenis daarvan. Zo mag hij uit genade verzoening ontvangen, in de weg van het schuldoffer. Hierin liggen lessen voor David en voor het volk toen. En niet minder voor ons nu.

EIGEN EER OF GODS EER

Van de heidense Nebukadnezar lezen we hoe zijn hoogmoed ten top stijgt. Terwijl hij wandelde op het dak van zijn paleis verhief zijn hart zich ten uiterste. Hij sprak het ook uit: 'Is dit niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb tot een huis des koninkrijks, door

Adam en Eva aten van de boom omdat ze als God wilden zijn.

dr. H.F. Kohlbrugge
(1803-1875)

STEM UIT HET VERLEDEN

‘Want wij allen moeten geopenbaard worden voor den rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage hetgeen door het lichaam geschiedt’.

2 Korinthe 5:10

de sterkte mijner macht en ter ere mijner heerlijkheid!’ Hij was gewaarschuwd. Door de God des hemels in een droom. En door de profeet Daniël in de uitleg van die droom. Met de ernstige vermaning: ‘Daarom, o koning, laat mijn raad u behagen, en breek uw zonden af door gerechtigheid en uw ongerechtigheden door barmhartigheid te bewijzen aan de ellendigen of er verlenging van vrede wezen mocht’.

Maar Nebukadnezar luisterde niet naar deze welgemeende raad, naar deze Goddelijke waarschuwing. Integendeel, hij bleef in hoogmoed zichzelf verheffen. Toen greep de Heere in. Zijn geest en verstand werden zo aangetast dat hij van de mensen verstoten werd. Zeven tijden leefde hij bij de beesten des velds. Daarna gaf de Heere hem zijn verstand weer. Toen erkende hij de majesteit Gods. Hij bracht daarvan ook een verklaring naar buiten waarin hij de Heere erkende en grootmaakte. Zo bewees de Heere aan hem Zijn genade dat hij hersteld werd in zijn levensstaat en koninklijk ambt.

Ook hier zien we dat de Heere voor Zijn eigen eer zorgt in het aardse bestaan. Zelfs in een heidense wereld. Veelal zullen de zonden van mensen die buiten God leven eerst in het grote eindgericht afgerekend worden. En ook dan wordt Hij in Zijn rechtvaardigheid verheerlijkt.

‘Indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel, met ziel en lichaam en alle leden des lichaams. Doet hij echter met het lichaam de wil des duivels, zo moge hij zo geestelijk redeneren als hij wil – hij heeft zich ernstig te onderzoeken of hij zich wel in Christus bevindt. Ik kan verstaan dat hier de oprechte een waarachtige bekommernis aangaande zijn toestand moet overvallen, als hij met zijn lichaam doet wat de Heere niet behagen kan. De apostel zegt dan ook: ‘Want ook wij, die in deze tabernakel zijn, zuchten, bezwaard zijnde’. Gij ziet op het lichaam – zie toch op Christus! Gij ziet op de aarde – zie toch op Hem Die geen zonde gekend heeft en Die God ‘zonde’ voor ons gemaakt heeft! Gij ziet op uw zwakheid, onreinheid, ongerechtigheid – zie toch op uw verzoening! Gij beijvert u om het lichaam heilig te hebben, en dat gelukt u niet? Beijver u liever dat gij eerst Christus hebt, dat gij in Hem gevonden wordt en dat gij niet laat varen het geloof dat gij, in weerwil van alles, met ziel, lichaam en al uw leden een nieuw schepsel zijt in Hem.

Al wie uit God geboren is, worstelt er om, om lichaam en ziel als een tempel des Heiligen Geestes heilig en onbesmet te hebben; maar hij heeft te lijden, opdat hij met zijn eigen gerechtigheid te gronde zij gegaan, en opdat hij lere het lichaam en al de leden daarvan aan Christus’ kruis te houden, in Christus’ dood en graf begraven te laten zijn en daarbij dan te ervaren dat genade genade is.

En waar het zo toegaat, bewijst zich de macht van Christus’ opstanding, daar wordt de goede strijd gestreden. De duivel wil ons van het kruis weg hebben en in de hel trekken, maar Eén is er Die vasthoudt met de armen van Zijn trouw en zó houdt men vast aan Christus, in gebeden en smekingen, om niet in hoge geestelijkheid, maar nuchter, met lichaam en ziel, aan de hand des Heiligen Geestes – dat is in de geboden Gods – te wandelen, die hun vervulling hebben in de liefde Gods en de liefde tot de naaste’.

*‘Doorgrond m’, en ken mijn hart o Heer’,
is ’t geen ik denk niet tot Uw eer?
Beproof m’ en zie of mijn gemoed
iets kwaads, iets onbehoorlijks voedt,
en doe mij toch met vaste schreden
de weg der zaligheid betreden’.*

Psalm 139 vers 14

Uit: “De gouden scepter toegereikt”, dr. H.F. Kohlbrugge; Dordrecht, 1981.

DE GEZONDEN GEMEENTE

De Heere Jezus moest door Samaria gaan om Zich te openbaren aan de Samaritaanse vrouw (Joh. 4).

In de vorige artikelen zagen we hoe deze geschiedenis ziet op de bruidskerk die haar Bruidegom ontmoet. Nadat de vrouw Jezus herkend en erkend heeft, gaat zij onmiddellijk het Evangelie delen. Inmiddels zijn de discipelen bij Jezus teruggekomen. Ze zien de vrouw nog net vertrekken naar Sichar. Terwijl zij het Evangelie zaait ('Is Deze niet de Christus?' (vers 29)), geeft Jezus Zijn discipelen zendingsonderwijs. Wat leert Hij hun?

ZENDINGSONDERWIJS

Allereerst verwijst de Heere Jezus naar Zijn Vader als Degene Die Hem 'gezonden heeft' (vers 34). Echter, de discipelen zijn ook gezonden: 'Ik heb u uitgezonden' (vers 38). We komen dit op meer plaatsen in de Schrift tegen. Het woord 'apostel' betekent 'uitgezondene'. De nieuwtestamentische kerk is gezonden in de wereld om het Evangelie uit te dragen.

Vervolgens wijst Jezus op de velden, die wit zijn om te oogsten (vers 35). Dit kan niet letterlijk zijn bedoeld, want de oogsttijd laat nog vier maanden op zich wachten. Mogelijk zag Jezus de inwoners van Sichar in hun witte gewaden richting de waterput komen (vers 30, kanttekening 36). Maar Zijn woorden gaan dieper. Op een andere plaats zegt Jezus: 'De oogst is wel groot maar de arbeiders zijn weinige; bidt dan de Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in Zijn oogst uitstote' (Matth. 9:37-38; Luk. 10:2). Er is werk te doen op de akker van de wereld!

Ten slotte maakt de Heere Jezus onderscheid tussen maaien en zaaien (vers 36-38). De vrouw heeft het Woord gezaaid, de discipelen worden opgeroepen om te maaien. In het natuurlijke leven liggen zaai- en oogsttijd maanden uit elkaar; maaiers verzamelen de opbrengst die ze zelf niet gezaaid hebben. Dit geldt ook voor zending: het is geen actie van enkelingen, maar het werk van de christelijke gemeente als geheel. De een zaait, een ander maait; beiden worden door de Heere gebruikt voor de wasdom (1 Kor. 3:6). Op een andere plaats beschrijft Paulus de Kerk als het lichaam van Christus. Het lichaam is één geheel en groeit vanuit haar Hoofd, Christus, 'uit Welken het gehele lichaam bekwamelijk samengevoegd en samen vastgemaakt zijnde, door alle voegselen

der toebrenging, naar de werking van een iegelijk deel in zijn maat, den wasdom des lichaams bekomt, tot zijns zelfs opbouwning in de liefde' (Ef. 4:16; Kol. 2:19).

HEEN GAAN

Drie dingen dus: de kerk is gezonden in de wereld, de velden zijn wit om te oogsten en de verbreiding van het Evangelie is een opdracht voor de gemeente als geheel. Zo ontmoeten we de vrouwen bij het graf: ze moeten 'heen gaan' om de opstandingsboodschap aan de discipelen te brengen (Matth. 28:7, 9). De discipelen kunnen ook niet blijven waar ze zijn en gaan naar Galilea, zoals Jezus hen geboden had (Matth. 28:16). Daar blijkt de drang om uit te gaan en onderdeel te zijn van de opdracht die ze krijgen: 'Gaaf dan henen, onderwijst al de volken...' (Matth. 28:19).

Terug naar de Samaritaanse vrouw. Ze had Jezus ontmoet en ging getuigen. Zo is het delen van het Evangelie onlosmakelijk verbonden aan de christelijke kerk: het is haar grondhouding en de vrucht op Gods werk. Er is onderscheid in gaven en ambten, maar ieder die zich herkent in de vrouw bij de waterput, zal zich ook herkennen in haar getuigenis. De bruid heeft haar Bruidegom gevonden, en kan van Hem niet zwijgen.

'Zie, Ik zeg u: Heft uw ogen op en aanschouwt de landen; want zij zijn alrede wit om te oogsten' (Joh. 4:35).

Een geloofsbelijdenis

‘Zij brachten hem tot de farizeeën, hem namelijk die tevoren blind geweest was’.

Johannes 9:13

Bij het Sanhedrin, de Joodse Raad, vindt het tweede van de vier gesprekken plaats over de genezing van de blindgeborene. De geestelijke keurmeesters stellen direct een verhoor in, want natuurlijk moeten ze weten wat er was gebeurd, hoe die blinde ziende was geworden, hoe dat in z'n werk gegaan was en wie dat gedaan had, en al zulke dingen meer. En vrijmoedig antwoordt de man op hun vragen: ‘Hij legde slijk op mijn ogen, en ik wies mij, en ik zie’ (Joh. 9:15b). Dat is de complete weergave van de feiten. Meer moeten ze ook niet vragen, want meer weet hij niet.

Er zit trouwens nóg een moeilijke kant aan deze zaak, vinden de farizeeërs, want zijn genezing was gebeurd op de sabbat, Gods dag, en op die dag mag een mens geen slijk maken. Slijk maken stond gelijk aan het kneden van deeg. Onder de 39 verboden soorten van sabbatsarbeid behoorde ook het kneden van deeg, en dus ook het vormen van slijk. Dat zal toch iedereen begrijpen. En wat naar de rabbijnse opvattingen van het sabbatsgebod ook verboden was, was het genezen van zieken (tenzij het leven er acuut mee gemoeid was). De Weldoener is dus een slecht mens, want Hij heeft de sabbat geschonden en Gods wet overtreden. Het is toch een schande! De leden van het Sanhedrin zijn ‘getrouwd’ met Mozes, maar zijn blind voor de grote werken Gods die aan het gebeuren zijn. Ze denken dat ze zien, maar zijn stekeblind.

De meningen in het Sanhedrin raken verdeeld. Johannes signaleert zelfs ‘twee-dracht onder hen’. De ene farizeeër zegt dit, een ander vindt dat, een derde gunt de genezen blinde het licht in de ogen niet eens en een vierde vraagt opeens aan hem: ‘Gij, wat zegt gij van Hem, dewijl Hij uw ogen geopend heeft? En hij zeide: Hij is een profeet’ (Joh. 9:17b). ‘Hij is een profeet’. Wat een geloof! Wat een geloofsbelijdenis, zo eenvoudig en rechthoekig gesproken, en dat nog wel ten aanhoren van Jezus’ grote tegenstanders, de farizeeërs. Zoëven nog noemde hij Jezus ‘een mens’, nu al vindt hij Hem ‘een profeet’, iemand die gezalfd is met de Heilige Geest. ‘Meer kan hij van Jezus nog niet weten, voordat de Heere Zichzelf aan hem als Zoon van God had bekendgemaakt’ (Dächsel).

Ze denken dat ze zien, maar zijn stekeblind.

Vrijmoedig belijdt de man wat hij gelooft en hij gelooft dat zijn Heelmeester een profeet is. ‘Een iegelijk dan die Mij belijden zal voor de mensen, dien zal Ik ook belijden voor Mijn Vader, Die in de hemelen is’ (Matth. 10:32). De Weldoener is voor de blindgeborene een Man Gods, want er was een werk Gods aan hem gebeurd. De feiten spreken toch voor zich! Hij kan het niet verklaren, maar hij heeft hoge gedachten van Christus: Jezus is een profeet, is door God gezonden. Dat had Mozes al voorgezegd: ‘Een Profeet, uit het midden van u, uit uw broederen, als mij, zal u de HEERE uw God verwekken’ (Deut. 18:15a).

VOOR ELKAAR!

De fietsroute leidt door het bos. Aan het begin van het pad hangt een banner met de oproep 'Bescherm de jonkies'. De prachtige foto van een reekalfje met zijn moeder benadrukt de boodschap. De tekst zet me aan het denken.

Bescherming vraagt om samenwerking; met en voor elkaar. In dit geval van fietsend en wandelend publiek. Datzelfde geldt ook als het over de opvoeding van kinderen gaat.

De kop boven dit artikel, 'Voor elkaar!', klinkt misschien triomfantelijk. Alsof we de zaken eventjes hebben gefikst. Dat is nu net niet de bedoeling. Een kind is geen project, maar een gave van God. Geboren in het gezin dat, ondanks alles wat er mis kan gaan nog steeds de beste setting vormt om in op te groeien. Opvoeden is een veelzijdige, prachtige taak.

In "Wijs me de weg" betoogt dr. W. ter Horst dat opvoeders schatbewaarder, tuinier, herder, gids en priester moeten zijn. De **schatbewaarder** biedt kinderen fysieke en psychische veiligheid. De van God te leen gekregen schat moet gekoesterd, beschermd en in hun eigenheid gerespecteerd worden. Daarnaast moeten kinderen voldoende veiligheid ervaren om de wereld te durven ontdekken en te exploreren. Als **tuinier** hebben ouders de opdracht kinderen en jongeren goed te verzorgen: goede grond, op z'n tijd zon, voldoende water, genoeg mest en onkruid wieden. Het is belangrijk om dat ook letterlijk te nemen door kinderen zelf te laten tuinieren. In de optiek van Ter Horst is verbondenheid met de schepping ook onderdeel van de veiligheid die een kind nodig heeft. Een kind dat goed verzorgd wordt, ervaart geborgenheid.

HERDER EN GIDS

Het beeld van de opvoeder als **herder** refereert aan de goede Herder. Een herder hoedt zijn schapen en heeft hart voor zijn schapen. Ouders, opvoeders moeten een warm kloppend hart voor kinderen en jongeren hebben. Laten we dat genoeg aan hen merken, of schiet het er in de hectiek van alle dag meer bij in dan we willen weten? Een herder zoekt goed voedsel voor zijn schapen. Zo mogen ouders hun kinderen voedsel voor het leven meegeven. Hen voeden met het Woord van God. Hen brengen bij het Brood des levens en de Bron van levend water.

Kinderen leven onder voortdurende prestatiedruk. Ze moeten al heel jong verstrekke keuzes maken. Daarin hebben ze ook een **gids** nodig. Iemand die de weg wijst, ouders die leidinggeven en de kaders uitzetten. Die zeggen: 'Zo zijn onze manieren en zo doen we dat in ons gezin'. Maar die ook kunnen uitleggen waarom ze het zo doen. Dat betekent dat de opvoeder als gids zich verdiept in de gedachtewereld van het kind, de jongere. Wat houdt hem bezig? Waar ligt haar interesse? Tijd is in dezen prioriteit. Zijn we bereid onze opgedane levenswijsheid met hen te delen op een manier die bij hen landt?

DE PRIESTER

De **priester** geeft het voorbeeld in Bijbellezende, bidden, het houden van stille tijd. En laat iets zien

van opofferende liefde en vergevingsgezindheid. Kinderen mogen aanspraak maken op aandacht en onvoorwaardelijke liefde. Waarbij nee zeggen tegen zaken die niet goed zijn voor het kind, omdat het tegen Gods wil en Zijn wet ingaat, ook een vorm van liefde is.

Kortom: opvoeden is een verantwoordelijke taak die, naast voortdurend gebed, ook een gezamenlijke inspanning vraagt. Een gezegde luidt: 'It takes a village to raise a child'. Er is een hechte gemeenschap nodig om een kind te laten opgroeien. Dat betekent in een geïndividualiseerde samenleving een forse uitdaging. Iedereen heeft de handen vol. Families wonen meestal verder uit elkaar dan vroeger. Toch is het voor ouders belangrijk om een gezond sociaal netwerk te hebben, waarop ze in tijden van extra druk op de (gezins)ketel terug kunnen vallen. Denk aan de rol van opa en oma, de buurt, de school en niet in de laatste plaats de kerkelijke gemeente. Velen zijn als gemeentelid getuige geweest van de doop van de kinderen en jongeren van nu. Dat geeft een extra verplichting. Heb aandacht voor elkaar, geef om elkaar en leer van elkaar.

Het thema van De Week van het Gezin (9 tot en met 16 mei) is: 'Voor Elkaar'. De Week start op zaterdag 9 mei met een Gezinsdag in Avifauna. Tickets zijn te bestellen op www.weekvanhetgezin.nl

BIJZONDER: LEVEN IN TWEE WERELDEN

'Het is onmogelijk om in twee werelden te leven. Ik ben Amir - en ik ben Samuël. Met mijn ene been sta ik in de islam en met het andere in het christendom. Maar de kloof wordt steeds groter. Ik word verscheurd door liefde. Liefde voor God - en liefde voor mijn gezin...'

Zo begon het verhaal van Samuël die we onlangs ontmoetten. Begon... want aan het einde van zijn verhaal werd hij voor een keuze gesteld. Een keuze die grote gevolgen had voor zijn veiligheid. Al tien jaar werken we namens de Gereformeerde Gemeenten voor de Vervolgde Kerk. Meer en meer worden we geraakt door de geestelijke strijd die gaande is. De duivel die ooit een Joodse mensenmassa ophitste tegen Jezus, spaart ook de volgelingen van Jezus niet (Joh 15:20). Vaak zijn deze volgelingen angstig, terneergeslagen en worden ze vernederd.

Tegelijkertijd worden we geraakt door een wonder: ondanks satans werk om dood en verderf te zaaien, bloeit de kerk. Het is de echo van het kruis en het geopende graf: Christus triomfeert door de vervolging en het lijden heen. We zien mensen die lichamelijk gebroken zijn, maar wier ogen glanzen als ze over het Woord spreken. Wier handen gebonden zijn, maar blijven bidden voor hun vervolgers.

ANTWOORD EN ONDERWIJS

Al sprekend houdt Samuël een spiegel voor: 'Ik was één van hen. Ik zocht jaren zonder dat er één persoon kwam om mij een Bijbel te geven of mij iets over het Evangelie te vertellen'. Maar toen kreeg hij

antwoord op zijn vragen vanuit de Schrift. Hij las in Gods Woord wat bidden is, kreeg onderwijs en werd gedreven om dit met zijn naasten te delen.

Dit werd bijna zijn dood. Hij werd opgesloten, bijna vermoord en moest alles achterlaten, inclusief zijn vrouw en kinderen. We kunnen hier niet alle details uitgebreid beschrijven, maar zijn levensverhaal staat in de verhalenbundel die deze maand bij u op de mat valt. Wel willen we benadrukken dat onze geloofsvrijheid een grote verantwoordelijkheid met zich meebrengt. Wat doen we met deze verantwoordelijkheid? We laten nog eenmaal Samuël aan het woord:

'Wij zullen allemaal een keer voor de Heere staan. Dan zal ons een vraag worden gesteld waar we niet aan kunnen ontsnappen: 'Wat hebben jullie met Mijn Woord gedaan? Hoe bent u omgegaan met uw medemens?' Laat mij jullie eerlijk vragen: hoeveel van jullie burens leven bij het Woord van God? Hoeveel van jullie collega's hebben van jullie over Christus gehoord? Hoeveel mensen zitten elke dag met jullie, werken met jullie, lachen met

jullie... maar kennen de weg niet, terwijl jullie zwijgen? Wat zullen wij tegen de Heere zeggen wanneer Hij ons vraagt: 'Ik heb jullie in Nederland geplaatst, tussen mensen die Mij nodig hebben, wat hebben jullie gedaan? Zullen wij dan zeggen dat we bezig waren met wereldse zaken? Dat we bang waren? Dat we het uitstelden?' Beste Nederlanders, ik zeg deze woorden niet om jullie te veroordelen, maar om ons allemaal wakker te maken, ook mijzelf. Want vandaag is er een gelegenheid, maar morgen kunnen we voor de Heere staan. Wat zal ons antwoord zijn?'

Beste lezer, het gesprek met Samuël raakte mij. Zijn bewogenheid met de naaste plaatst ons voor een belangrijke vraag: 'Wat zal mijn antwoord zijn?' Laten we bidden om openingen én de moed om het Woord met onze naaste te delen.

In mei verschijnt "Bijzonder", een verhalenbundel over vijf mensen die hun leven besteden voor de naaste in armoede en verdrukking. Deze bundel zit in het pakket van de Silas, de Israëlbode en de Evangelist.

Hoe groot zijn Uw werken!

Ik begrijp het niet. Hoe kan het dat een mier wel vijftig keer zijn eigen gewicht kan dragen en dat een rups een vlinder wordt?

*Hij sprak en
het was er!*

Hoe kan een madeliefje 's avonds zijn blaadjes zelf dichtvouwen, en waarom botsen de vogels in de lucht niet? David begreep het ook niet. Hij zong erover in Psalm 104: 'Hoe groot zijn Uw werken!' Het is God Die dit alles zo gemaakt heeft. 'In den beginne schiep God den hemel en de aarde.' (Genesis 1:1). Hij sprak en het was er! 'En God zag alles wat Hij gemaakt had, en zie, het was zéér goed'.

Adam en Eva mochten genieten en werken in het paradijs. Wat was alles mooi! Ze mochten zorgen voor de dieren, voor de planten en voor de aarde. Adam en Eva kregen van God de opdracht om de aarde te bewerken, te bewaren en te onderhouden. En omdat wij afstammelingen zijn van Adam en Eva, geldt die opdracht ook voor ons. Zorg jij goed voor wat God gemaakt heeft? Of gooi jij weleens een papiertje op de grond? Stap je weleens expres op

een klein diertje? Ja, als we eerlijk zijn, zorgen wij vaak helemaal niet goed voor de schepping. Toch is de schepping, de natuur, nog steeds mooi! Hoe kan dat? Dat kan omdat God Zijn schepping onderhoudt. Dat betekent dat God ook vandaag nog voor de schepping blijft zorgen (lees Zondag 10 van de Catechismus). Maar let wel op: het is ook nog steeds jouw en mijn opdracht om goed te blijven zorgen voor alles wat God gemaakt heeft!

Ga je naar buiten? Kijk om je heen. Luister naar de vogels, ruik eens aan een mooie bloem en verwonder je over hoe groot Gods schepping is.

LEESTIP: PSALM 104

de **Saambinder**

**Vraag van de week:
Noem drie onboetvaardige steden.**

Antwoord op de vraag van vorige week:
De naam Messias betekent Gezalfde.
Johannes 2 : 42 met kanttekening 83.

*‘Hoewel een
mens uit ziel en
lichaam bestaat,
nochtans maakt
de ziel eigenlijk
de mens’*

Adrianus Cocquies

BIJ DE VOORPAGINA:

GEREFORMEERDE GEMEENTE ELSPEET

Op 21 augustus 1987 overlijdt Aartje de Weerd-van den Hardenberg uit Elspeet, in de leeftijd van 82 jaar. Zij is de weduwe van Jac. de Weerd, die de gemeente van 1941 tot 1972 als diaken heeft gediend. Vier dagen later wordt zij begraven. Tijdens de rouwdienst merkt ds. E. Venema onder meer op: ‘Ik heb zo dikwijls bij haar gezeten dat de strijd zó hoog oplaaide dat ze wel tegen me zei: ‘Och, dominee, zou dat voor mij nog kunnen?’ Maar ook hebben we samen weleens mogen zeggen: ‘Hoe dichterbij ik nader...’ Wat zal dat zijn daar Boven en dan was het alsof ze levendig werd. Dan kwam er een blijde glans op haar gezicht. Ze zei altijd: ‘Ik hoef niet vooraan te staan, als ik maar mee mag gaan’. Ik staar haar na in heimwee, maar niet voor altijd. Dat mogen we weleens geloven. Moeder is thuis’. Op de begraafplaats vervolgt hij: ‘Ik heb bij haar sterfbed gezeten en dan vroeg ik aan haar: ‘Waar moet ik over spreken als straks het uur komt?’ Dan gingen haar ogen een ogenblik open en sprak ze:

‘Niet over mij!’ Over Hem, over de gezegende Koning, in Wie al de zaligheid van de Kerk begrepen is. Over Hem, Die haar Gode gekocht had met Zijn bloed. Daar moest over gesproken worden’.

John, de schrijvende pelgrim

Op zoek naar de Waarheid

Dag in dag uit doet John zijn werk als ketellapper. Onderweg heeft hij veel tijd om na te denken.

Ook zoekt hij zijn vriend op die hem heeft aangespoord om in de Bijbel te lezen.

‘Je houdt van lezen, hè,’ zegt hij op een dag als John bij hem langskomt. ‘Ik heb hier een paar boeken voor je. Van de Ranters. Ik voel me erg tot hen aangetrokken. Als je hun geloof hebt, hoef je het verder niet zo nauw te nemen.’ John neemt de boeken mee en op een rustig plekje gaat hij lezen. Vreemd, het lijkt zo anders dan de Bijbel leert. Wat is waarheid? O, wist hij maar of zijn geloof het ware geloof is. Opeens staat hij stil.

Hij schrikt van zijn eigen gedachten. Maar het laat hem niet los. Ik moet proberen een wonder te doen, dan weet ik zeker dat mijn geloof goed is. John kijkt eens om zich heen en ziet grote plassen water langs het pad. Ja, ik moet zeggen tot dit water langs de kant van de weg: ‘Word droog’ en tot de droge grond: ‘Word water.’ Eerst moet ik erom bidden of het echt gebeuren mag, denkt hij.

John knielt neer achter zijn ketellapperswagen, maar snel staat hij weer op. Hij kan niet bidden of hij een wonder mag doen, hij moet steeds denken: ‘Leid mij niet in verzoeking.’

Zo vlug mogelijk brengt hij de boeken weer terug bij zijn vriend, die erg verbaasd is dat John ze al uit heeft. ‘Ik hou niet van deze boeken. Ze lijken helemaal niet op de Bijbel’, zegt hij vlug.

‘Je bent een eigenwijs jong,’ zegt z’n vriend boos. ‘Als je zo blijft, kunnen we geen vrienden meer zijn.’ ‘Dat denk ik ook,’ zegt John kalm. Hij draait zich om en loopt de andere kant op, in de richting van Bedford.

Sinds hij daar de vrouwen met elkaar heeft horen spreken, gaat hij graag naar Bedford.

HET INNERLIJKE LEVEN

De gedichten van Schortinghuis zijn bedoeld voor en gericht op het innerlijke leven.

In zijn bundels komen we geen gedichten tegen die op een bruiloft, een historische gebeurtenis, een natuurgebeuren of een ander onderwerp betrekking hebben. In dat opzicht onderscheidt hij zich met zijn dichtwerk van bijvoorbeeld Van Lodenstein.

Het grootste deel van Schortinghuis' verzen is gericht op zijn onbekeerde medemensen. Ook met dit deel van zijn werk stelt hij zich op als een herder die zijn gaven gebruikt als middel om de hem toevertrouwde schapen onder de zegen des Heeren tot bekering te brengen.

Een mooie illustratie van die gerichtheid op het geestelijke leven is te lezen in 'Op de samenkomst der vromen'. In het derde couplet lezen we:

*O Jezus! Geef ons hart en stof,
Om enkel voor en tot Uw lof,
Van 't heilige te galmen.
Vervul ons hart met Uwen gunst,
En leer ons nu die zaal'ge kunst,
Met liederen en psalmen.*
(‘Geestelijke gesangen’, 132)

CATECHISATIELIEDEREN

De laatste groep gedichten in de ‘Geestelijke gesangen’ gaan ‘over de Goddelijke waarheden’. Zoals we eerder schreven, wilde Schortinghuis met zijn dichtwerk dienend bezig zijn voor de gemeente en andere lezers. Dat dienende aspect treffen we ook aan in deze gedichten. Hij had daarbij zijn catechisanten op het oog en zal zich afgevraagd hebben hoe de lesstof aangeboden kan worden op een manier die aantrekkelijk is en die bovendien geschikt is om

de inhoud ervan te onthouden. De gedichten zijn gebaseerd op een catechisatieboekje dat opgesteld is door Schortinghuis' ambtsbroeder in Weener, ds. H. Klugkist. Ze zijn ‘nuttig om in oefeningen [bijeenkomsten, conventikels] of bij andere gelegenheden gebruikt en gezongen te worden’. Dit deel telt 48 gedichten. Ze vormen een overzicht van de geloofsleer. Het eerste gaat over de kennis van God uit de natuur en de laatste hebben als onderwerp het laatste oordeel en een oproep om de Heere te loven. Ook de Bijbel komt uiteraard aan de orde. Daarover heeft hij het onderstaande gedicht gemaakt. Het is te zingen op de melodie van Psalm 25.

*Heere zend Uws Geestes
klarheid,
Dat ik met een heilig oog
Mag beschouwen Uwe waarheid,
Neergedaald uit d' hemel hoog.
Doe mij als volmaakt en klaar,
Hartelijk Uw Woord erkennen,
Dat ik mij aan U *gans naar
Deze regel mag gewinnen.*
(‘Geestelijke gesangen’, 189)
*geheel

Over de volmaakte voldoening aan Gods gerechtigheid door de Middelaar konden de catechisanten zingen:

*O Jezus! Gij hebt 't al voldaan,
En doet Uw kind'ren heilig gaan
Door Uw verdiensten tot
het leven.
Ach! breng ook Uw genade kracht,
Eens op mijn hart, en
geef mij macht
Om steeds naar boven heen
te zweven.*
(Geestelijke gesangen, 207;
melodie Psalm 111)

Het gedicht ‘Over het geloof’ bestaat uit vier coupletten. Ze zijn eveneens te zingen op de melodie van Psalm 111. Het eerste couplet luidt:

*Ach Jezus! Dat het u *geviel
't Geloof te planten in mijn ziel.
Om U gans heilig aan te kleven.
Geef licht dat ik Uw hoogheid ken,
En hoe ik zelf vloekwaardig ben,
Met duizend zonden ommegeven.*
(‘Geestelijke gesangen’, 210)

*behaagde

Schortinghuis had met zijn gedichten zijn hele gemeente op het oog: mensen die konden getuigen van het werk van de Heere in hun hart en zij die (nog) vreemdelingen waren van de genade.

In een van zijn gedichten riep hij zijn lezers op om zich te haasten. Met ernst wees hij mensen op de vergankelijkheid van het leven. Met dit ernstvolle gedicht sluiten we deze vijf artikelen af.

*Heere Jezus, geef mij dan
Wijsheid, dat ik tellen kan
Al mijn dagen, die weg vliegen;
Eer ik al te laat beschouw,
Dat de tijd mij zal bedriegen.
Met een eeuwig naberoew.*

*Heiland, geef mij dat ik zeg,
Als ik op mijn *doodskoets leg,
'k Heb de goede strijd gestreden,
En mijn levensloop voleind,
'k Heb in mijn geloof beleden
Hem Die 't al begint en **eindt.*
(‘Bevindelijke Gesangen’, 60-61)
*doodsbed, **voltooit

(Met dank aan neerlandicus R. Mulder voor o.m. de aanpassing van de spelling van de gedichten.)

AÄRONS EN HURS

Al eerder hebben we in deze rubriek iets verteld over ds. J.D. van der Velden (1859-1947). Hij heeft een boek geschreven over zijn pastorale ervaringen, en daaruit blijkt wel dat het een man van de oude stempel geweest is.

In 1887 rondde hij zijn studie aan de Vrije Universiteit af en werd hij beroepbaar gesteld in de Nederlands Gereformeerde Kerken. Hij had er al over nagedacht waar hij zijn eerste preek zou willen houden: in een zeer kleine gemeente voor een klein getal eenvoudige hoorders.

Maar het ging heel anders. Hij kreeg een telegram uit Leeuwarden. De predikant die daar zou voorgaan, was onverwacht verhinderd en of kandidaat Van der Velden zijn plaats wilde innemen. Dat doe ik niet, dacht de kandidaat, en hij wilde meteen een telegram terugsturen om dat te melden. Maar een goede kennis bracht hem op andere gedachten: 'Kom, doe het toch maar, help die kerk. Als je je eerste preek houdt in een grote gemeente ben je er ook meteen doorheen'. Dat is gemakkelijk gezegd, dacht de kandidaat. Maar toch durfde hij nu het verzoek niet te weigeren.

DUIDELIJK

En zo ondernam hij op een zaterdag de reis naar het noorden. 'Ik logeerde bij een godvrezend, sympathiek echtpaar, in 't midden van een vriendelijk gezin', schreef hij. En hij liet erop volgen: 'Dat werkte al bemoedigend'.

De volgende morgen zag de kandidaat een grote schare mensen voor zich. Bijna ontzoonk hem de moed. 'Maar als ik ooit in mijn dienst de kracht ervoer van het

votum, 'Onze hulp is in den Naam des Heeren, Die hemel en aarde gemaakt heeft', dan was het toen', zo schreef hij. 'En ik zou later niet graag één dienst begonnen zijn met een ander woord dan dat! 't Was of ik mijn ziel uitstortte in dat ene: de hulp tot en bij de Dienst des Woords, voor gemeente en prediker, is van de Almachtige, en daarom geen vrees!'

Wat kandidaat Van der Velden niet wist, was dat er uit Buitenpost, een plaatsje in de zogenoemde Friese Wouden, gelegen tussen Dokkum en Drachten, een commissie uit de kerkenraad aanwezig was. Ze waren gekomen om de kandidaat te horen in verband met een eventueel beroep.

Na enkele dagen werd het Van der Velden duidelijk waarom zijn weg naar Leeuwarden geleid was: hij ontving toen een beroep van de gemeente in Buitenpost. Dat beroep nam hij aan. Er waren nog wel enkele beroepen gevolgd, maar hij zag duidelijk Gods leiding in het beroep van Buitenpost. Op 13 november 1887 werd hij er tot predikant bevestigd.

TREFFEND

Die zondagavond was er nog een treffende ontmoeting. Er kwamen enkele mensen op bezoek in het gastgezin. Het ging over de preek, maar ook vertelde de kandidaat dat de eerste woorden die hij had uitgesproken - 'Onze hulp is in den Naam des Heeren' - hem zó gesterkt hadden dat hem alle vrees was ontvallen.

Toen zei een eenvoudig lid van de gemeente: 'Dat is ook mijn gebed voor u geweest. Ik moet u wat vertellen. Een paar dagen geleden ontmoette ik op straat iemand die nogal wat aanmerkingen op de kerkenraad had. 'Wat ze nu toch beginnen! Moet je horen! Zondag komt hier een jongeman die voor het eerst van zijn leven gaat preken. Dat zal wat worden, in zo'n grote gemeente!' Ik zei niets, ik kende die jongeman niet, ik wist zelfs uw naam niet. Maar het werd mij een zaak van gebed. Ik heb de Heere gesmeekt voor die mij onbekende jonge vriend, die voor het eerst van zijn leven Gods Woord in het midden van de gemeente zou brengen. Het liet mij niet los. En toen u gepreekt had, kon ik God danken dat Hij mijn gebed voor u had verhoord'. 'Het was voor mij de eerste duidelijke en praktische aanwijzing hoe nodig het gebed van de gemeente is voor een dienaar des Woords; wat een zegen het is als er een biddende gemeente wordt gevonden; als er Aärons en Hurs zijn die Mozes steunen. Geloof vrij, de predikant kan het wel weten of er gebed is voor hem en zijn arbeid. En zou de klacht over weinig geestelijke zegen geen verband houden met weinig gebed voor de dienaar des Woords?'

ds. Van der Velden

KERKNIEUWS

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Grand Rapids-Covell Avenue (Michigan, VS) en Sioux Falls (South Dakota, VS),
ds. H. de Leeuw te Brant County (Ontario, Canada).

BEDANKT

voor Clifton (New Jersey, VS)
ds. M.T. Al-Chalabi te Hilversum voor Goes,
ds. C. van Ruitenburch te Tholen; voor Hoogeveen,
ds. J. de Kok te Sint Annaland; voor Wolphaartsdijk,
ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom.

UITZENDDIENST JACOBINA VAN HOEF

Op maandag 11 mei vindt in de Adventkerk te Veenendaal (Vijftienmorgen 51) de uitzending plaats van Jacobina van Hoef. Ze is door ZGG benoemd als vrouwen- en jeugdwerker voor het dorp Garama in Guinee. De dienst wordt geleid door ds. B. Labee en begint om 19.30 uur. Ds. P.D. den Haan doet de uitzending. Na de dienst is er voor genodigden gelegenheid om afscheid van Jacobina te nemen. Er is voldoende parkeergelegenheid in de directe omgeving.

VERSLAG VERGADERING PS ZUID 16 APRIL 2026

Namens de roepende kerk van Ouddorp opent ds. M. Blok de vergadering op de gebruikelijke wijze. Nadat de wettigheid van de vergadering is vastgesteld, wordt het moderamen na verkiezing als volgt samengesteld: ds. S. Maljaars, preses; ds. M. Blok, assessor-preses; ds. A.P. Baaijens, scriba; ouderling P. van Vijven, assessor-scriba; ouderling M. de Geus, quaestor. De acta van de vorige synode worden goedgekeurd. Deputaten artikel 48 DKO brengen namens de andere particuliere synodi de groeten over.

De brief van de Generale Synode met betrekking tot Evangelisatie biedt de

synode onvoldoende duidelijkheid over wie waarvoor (financieel) verantwoordelijk is en wie welke bevoegdheden heeft. Besloten wordt de directeur van EVGG samen met een financieel deskundige uit te nodigen in de jaarvergadering 2027 van de drie classes.

T.A. Stoop, bestuurder van Cedrah, geeft een toelichting op de vastgoedsituatie. Diverse gebouwen zijn of worden verbouwd en geschikt gemaakt voor intensieve zorg (Nieuwerkerk en Middelburg); andere zijn nieuw opgeleverd (Goes en Yerseke).

Opnieuw benoemt Stoop de grote en veelzijdige aandacht die er is voor de identiteit. Verblijvend is dat in de vacature van pastoraal werker in Beth-San in Moerkapelle snel kon worden voorzien. Verder meldt hij dat per 1 januari 2027 Cedrah en RST juridisch gaan fuseren.

De Commissie van Advies behoudt dezelfde bevoegdheden, maar gaat functioneren in het hele werkgebied van Cedrah en RST. Desgevraagd geeft hij aan dat er op dit moment geen draagvlak is voor een fusie tussen Cedrah, Salem en Sirjon. De huidige goede samenwerking wordt onverminderd voortgezet.

Ds. J. de Kok heeft wegens persoonlijke omstandigheden zijn bestuurslidmaatschap bij de Stichting Hulpverlening beëindigd. Ds. M. Boersma wordt in zijn plaats voorzitter. De nieuwe pastoraal werker ouderling W.C.J. Goudzwaard vraagt om voorbede

voor hem en het werk onder de mensen met een psychische c.q. psychiatrische stoornis. Ouderling A.W. Koole, voorzitter van de Stichting Steunfonds, meldt dat het aantal aanmeldingen voor een zorgopleiding op het Hoornbeeckcollege circa 25% hoger ligt dan vorig jaar. H. Roubos, manager Zorg voor de drie locaties van Toevlucht, opvolger van mevrouw A. Weststrate, vraagt om aanhoudend gebed voor bewoners en personeel.

De synode gaat akkoord met het financieel verslag over 2025, de begroting voor 2026 en de bijdrage voor 2026 van € 5,00 per (doop)lid. Classis Tholen heeft een vraag betreffende de uitleg en toepassing van de pagina's 64 tot en met 66 van het synodale rapport 'De heilige huwelijke staat'. De synode besluit deze vraag als instructie door te sturen naar de Generale Synode 2028.

De gemeente van Waarde wordt aangewezen om de vergadering van de PS 2027 samen te roepen. Datum: 22 april 2027. Op 21 april wordt de bidstond gehouden in het kerkgebouw van Waarde. In deze dienst gaat ds. S. Maljaars, preses van deze vergadering, voor. De synodevergadering wordt gehouden in de Sionkerk te Goes. Op verzoek van de preses eindigt de assessor-preses, waarna de preses de synodevergadering sluit.

P. van Vijven, assessor-scriba

*'Al worden we zo oud als
Methusalem, we willen niet
als een vijand met
God verzoend worden.'*

ds. Joh. van der Poel

BERICHTEN

RECTIFICATIE

In De Saambinder van 23 april plaatsten we een felicitatie voor de verjaardag van koning Willem-Alexander. De verjaardagsdatum die we noemden, was echter niet correct. De datum van 23 april had 27 april moeten zijn. Onze verontschuldigen!

Redactie De Saambinder

HOUD ME VAST-CURSUS IN HOEVELAKEN

Stichting De Vluchtheuvel start in juni een 'Houd Me Vast-cursus' in Hoevelaken. In vier avonden werkt u aan een hechtere band in uw huwelijk. De cursus wordt gegeven door professionele hulpverleners. Meer informatie en aanmelden via: www.stichtingdevluchtheuvel.nl/houd-me-vast

BERICHT UIT ROTTERDAM-ALEXANDERPOLDER

Stichting Mercy is vijf jaar geleden opgericht om de nood van hulpbehoevenden in Nigeria te lenigen. Op zaterdag 9 mei (9.45-14.30 uur) is er een jubileumdag met workshops,

tweedehandsboekenverkoop en activiteiten. Iedere bezoeker krijgt een gratis attentie, zolang de voorraad strekt. Locatie: Sionkerk, Romanohof 10, Rotterdam-Alexanderpolder (gratis parkeren). Voor meer informatie: www.mercy-nigeria.nl

FIETSTOCHT KRIMPENERWAARD

Op Hemelvaartsdag, donderdag 14 mei, organiseert de PZC te Stolkwijk een fietstocht t.b.v. de zending. Er zijn twee routes, waarvan een voor E-bikes. Startpunt: Geref. Gemeente, Tentweg 14. Inschrijven tussen 14.00 en 15.00 uur; kosten: € 5,- p.p., max. € 15,- per gezin. Op de route is een rustpunt waar iets genuttigd kan worden; bijdrage hiervoor is niet verplicht, maar welkom.

VERKOPINGEN

's-Gravenzande - Op zaterdag 16 mei (10.00-14.30 uur) wordt in 's-Gravenzande een lentemarkt gehouden. Locatie: Bagijnland 4. Opbrengst is onder meer voor Het Kompas in Den Haag-Scheveningen.
Rhenen - De activiteitencommissie

van de gemeente te Rhenen houdt op zaterdag 16 mei (10.00-14.30 uur) een voorjaarsverkoop. Er zijn ook activiteiten voor kinderen. Locatie: Achterbergsestraatweg 59a.

Uddel - Op zaterdag 9 mei (9.30-13.30 uur) houden de vrouwenvereniging en de zendingscommissie van Uddel een verkoop t.b.v. ZGG, aan de Staverhul 26 in Uddel.

ZANGAVONDEN

Kampen - Bovenkerk, do. 14 mei, 19.30 uur, psalmzangavond, Pieter Heykoop, orgel; leiding ds. A. Verschuure; collecte voor noodhulp Moldavië (toegang vrij).

Lunteren - Bethelkerk, zat. 16 mei, 19.30 uur, psalmzangavond met bovenstem, leiding ds. E.J. Boudewijn, Bart Kruithof, orgel; collecte voor Timotheos (toegang vrij).

Tholen - Kerk Ger. Gemeente, zat. 9 mei, 19.00 uur, kinderkoor Mattithja (Krabbendijke), jongerenkoor Hananja (Tholen); collecte voor stichting Ismaël (kinderbijbels Bethlehem).

KERKDIENTEN

ZONDAG 10 MEI 2026

Aagtekerke 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 15.00 uur ds. B.J. van Boven; **Alblasserdam** 9.30 en 16.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Alphen aan den Rijn** 14.00 uur ds. J.M. Evers; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 19.00 uur ds. W. Harinck; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 10.00 uur ds. W. Silfhout en 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** (locatie: GG Barneveld-Zuid) 8.30 en 14.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 11.00 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 en

18.00 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 10.00 en 19.00 uur ds. M.L. Dekker; **Bodegraven** 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 (H.D.) en 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Delft** 15.00 uur ds. J. IJsselstein; **Den Haag-Scheveningen** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Den Helder** 16.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Deventer** 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Dinteloord** 10.00 uur ds. J.J. Tanis en 14.30 uur ds. S. Maljaars; **Dirksland** 15.00 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur ds. J.B. Zippro; **Ede** 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. J.B. Huisman;

Elspeet 11.15 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 en 16.00 uur ds. M.H. Schot; **Enschede** 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; **Enter** 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp en 15.00 uur ds. S.W. Janse; **Ermelo** 9.30 uur (H.D.) ds. A. Schot en 18.30 uur ds. K. Boeder; **Goes** 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Gorinchem** 14.30 uur ds. K. Boeder; **Gouda** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Goudswaard** 19.00 uur ds. J.M. Evers; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravenzande** 9.30 en 15.30 uur stud. B.J. Meulmeester; **Groningen** 19.00 uur stud. K.L. Blok; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hoedekenskerke** 10.00 en 14.30 uur ds.

G.J.N. Moens; **Hoofddorp** 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Hoogeveen** 9.30 en 15.30 uur stud. K.L. Blok; **Houten** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 16.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Kampen** 18.30 uur ds. M.H. Schot; **Kamperland** 10.00 en 14.30 uur ds. W. de Jong; **Kapelle-Biezeling** 10.00 (H.D.) en 16.30 uur ds. M. Karens; **Katwijk aan Zee** 18.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Kesteren** 10.00 en 17.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 14.00 uur ds. G.J. Baan; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 8.45 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 15.00 uur ds. G. van Manen; **Lisse** 10.00 en 16.00 uur ds. J. Kroon; **Marknesse** 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Meeuwen** 9.30 en 18.00 uur ds. R.T. Michielse; **Meliskerke** 9.30 en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 15.00 uur ds. C. van Ruitenburg; **Middelburg-Centrum** 18.30 uur ds. W. de Jong; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 18.00 uur ds. M. Joosse; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 9.30 uur ds. G.J. van Aalst en 19.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Nieuw-Beijerland** 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Nieuwe-Tonge** 10.00 en 18.00 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Nieuwer Ter Aa** 15.15 uur ds. J. Beens; **Nieuwerkerk** 9.30 uur ds. A.A. Brugge en 15.00 uur ds. M. Blok; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nunspeet** 9.30 uur ds. K. Boeder en 15.30 uur (H.D.) ds. A. Schot; **Oostburg** 18.00 uur ds. A.E. Brijder; **Oosterland** 14.30 uur ds. A.A. Brugge; **Oostkapelle** 9.30 en 16.00 uur stud. D. de Jong; **Opheusden** 9.30 en 17.30 uur ds. W. Mouw; **Oppendoorn** 19.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 18.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Oudemirdum** 19.00 uur ds. A. Schot; **Poortugaal** 18.00 uur stud. B.J. Meulmeester;

Puttershoek 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Rhenen** 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Ridderkerk** 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Ridderkerk-Slikkerveer** 16.00 uur (H.D.) ds. M.L. Dekker; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 9.30, 14.00 en 18.30 uur stud. W. van Ee; **Rotterdam-Alexanderpolder** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Rotterdam-Centrum** 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Anna-land** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sliedrecht** 9.30 en 17.00 uur ds. W.J. Karels; **Soest** 16.00 uur stud. L.J. van den Berge; **Spijkenisse** 15.30 uur ds. W.A. Zondag; **Sprang-Capelle** 15.00 uur ds. A.A. Brugge; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 18.30 uur ds. M. Boersma; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. B.J. van Boven; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Veenendaal** 9.30 uur en 16.30 uur ds. B. Labee; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; **Wageningen** 10.00 en 18.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 14.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Westzaan** 10.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi en 19.00 uur ds. J.B. Huisman; **Wierden-Aadorp** 15.00 uur (Belijdenisdienst) ds. A.T. Huijser; **Woerden** 10.00 en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Wolphaartsdijk** 14.00 uur (Belijdenisdienst) ds. P.C. Vlot en 18.00 uur ds. A.A. Brugge; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 10.00 en 18.30 uur stud. L.J. van den Berge; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; **Zwolle** 19.00 uur ds. A. Verschuure.

MAANDAG 11 MEI 2026

Houten 15.30 uur (huw.bev.) ds. C.G. Vreugdenhil; **Veenendaal** 19.30 uur (uitzenddienst) ds. P.D. den Haan.

WOENSDAG 13 MEI 2026

Den Haag-Scheveningen 19.30 uur (Hemelvaartsdag) ds. J. Beens; **Lelystad** 19.00 uur (Hemelvaartsdag) ds. A.J. de Waard; **Nieuwe-Tonge** 19.30 uur (Hemelvaartsdag) ds. M. Joosse; **Nunspeet** 14.30 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; **Oostburg** 19.30 uur (Hemelvaartsdag) ds. C.J. Meeuse; **Poortugaal** 19.30 uur (Hemelvaartsdag) ds. A. Verschuure; **Sliedrecht** 14.00 uur (huw.bev.) ds. R.T. Michielse; **Spijkenisse** 19.30 uur ds. G.J. Baan; **Wierden-Aadorp** 19.30 uur (Hemelvaartsdag) ds. C.A. van Dieren.

DONDERDAG 14 MEI 2026 HEMELVAARTSDAG

Aagtekerke 9.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 11.15 uur ds. H.J. Agteresch; **Aalst** (in kerkgebouw HHG) 11.15 uur ds. W.J. Karels; **Amersfoort** 9.30 uur ds. W. Visscher; **Apeldoorn** 10.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Barendrecht** 10.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** (locatie: GG Barneveld-Zuid) 8.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 11.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuisen** 9.30 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 9.30 uur ds. M.L. Dekker; **Borssele** 9.30 uur ds. W. de Jong; **Boskoop** 9.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 9.00 uur stud. W. van Ee; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 uur ds. H. van der Heiden; **De Valk-Wekerom** 9.30 uur ds. B.J. van Boven; **Dirksland** 10.00 uur ds. J.J. Tanis; **Doetinchem** 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp; **Dordrecht** 9.30 uur ds. W.A. Zondag; **Ede** 9.30 uur ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 11.15 uur ds. G. van Manen; **Enter** 9.30 uur stud. D. de Jong; **Ermelo** 9.30 uur ds. K. Boeder; **Goes** 9.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Gorinchem** 11.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Gouda** 9.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **'s-Gravenpolder** 9.30 uur ds. S. Maljaars; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 uur ds. M.H. Schot; **Houten** 10.00

uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Kamperland** 9.30 uur stud. K.L. Blok; **Kapelle-Biezeling** 10.00 uur ds. C. Harinck; **Klaaswaal** 9.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Kootwijkerbroek** 10.00 uur ds. G. Beens; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 uur ds. M.G. van Middel-dorp; **Leiderdorp** 10.00 uur ds. P. Mulder; **Lisse** 10.00 uur ds. J. Kroon; **Marknesse** 11.30 uur ds. A. Verschuure; **Meeuwen** 9.00 uur ds. W.J. Karels; **Meliskerke** 9.30 uur ds. A.E. Brijder; **Middelburg-Centrum** 9.30 uur ds. M. Karens; **Middelburg-Zuid** 9.30 uur ds. M. Boersma; **Moerkapelle** 9.30 uur ds. H. Brons; **Nieuw-Beijerland** 9.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Nieuwerkerk** 9.30 uur ds. A.A. Brugge; **Nijkerk** 9.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nunspeet** 9.00 uur ds. A. Schot; **Opheusden** 9.30 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Poederoijen** 9.30 uur ds. C. Sonneveld; **Puttershoek** 11.15 uur ds. J.M. Evers; **Ridderkerk** 9.30 uur ds. W. Silfhout; **Rijssen-Noord** 9.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 uur ds. S.W. Janse; **Rotterdam-Alexanderpolder** 11.00 uur ds. G.J. Baan; **Rotterdam-Centrum** 11.00 uur ds. J.M.D. de Heer;

Rotterdam-IJsselmonde 9.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 9.00 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 uur ds. J. de Kok; **Slidrecht** 9.30 uur ds. R.T. Michielse; **Sprang-Capelle** 9.30 uur stud. L.J. van den Berge; **Stolwijk** 10.00 uur ds. C. Hogchem; **Terwolde-De Vecht** 9.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 ds. C. van Ruitenburch; **Uddel** 10.00 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 16.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 9.00 uur ds. J.M. Evers; **Waarde** 9.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 11.00 uur stud. W. van Ee; **Wageningen** 10.00 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Werkendam** 9.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Woerden** 9.00 uur ds. J. IJsselstein; **Yerseke** 9.30 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 10.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Zoetermeer** 9.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 11.00 uur ds. A. Schot.

VRIJDAG 15 MEI 2026

Kapelle-Biezeling 15.30 uur (huw. bev.) ds. P.C. Vlot.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 10 MEI 2026

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 9.30 uur; **Amsterdam**

(Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.00 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. S.R. van Klinken; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN DONDERDAG 14 MEI 2026 HEMELVAARTSDAG

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 10.00 uur evang. J. Krijgsman; **Amsterdam** (Looiersgracht 70) 10.30 uur evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.00 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 uur evang. S.R. van Klinken; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang. S. de Visser; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 uur evang. A. van Setten; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

ADVERTENTIES

Advertenties en familieberichten aan

Verloop, Alblasserdam:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
078-6912899, saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag

vóór de week van verschijning
aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties
uiterlijk aanleveren maandag 9.00 uur.

Welkom op **boekpresentatie**
**'Rilland en de WATERS-
NOODRAMP'** op 22 mei
in Dorpshuis Rilland:
www.ramshoorn.nl

Vergaderen op een sfeervolle
en rustige locatie nabij
Rotterdam? **Welkom in**
De Veldschuur! Vraag vrij-
blijvend een offerte aan via
info@develdschuur.com of
bel 06 2205 0396.

Te huur: 4-pers. pipowagen,
midden in de mooie Veluwe
natuur te **Uddel**, voorzien van
alle comfort. Info: 0637328454
of 0649405907

Uitrusten in de Betuwe?
06 37 18 21 93
www.vakantiehuisjedevissing.com

Boek nu uw vakantie in Notter (Overijssel)

Hooiberghuisje 6-pers
Safaritent 8-pers
Kijk voor meer informatie op:
www.burgemeestershooiberg.nl
Of bel: 06-28811052

Te Huur: In Huize Rehoboth
te **Kootwijkerbroek** is met
ingang van heden
appartement nr. 12 te huur.
Voor meer informatie zie
www.huizerehoboth.nl
Voor vragen of voor het maken
van een afspraak om het
appartement te bezichtigen,
kunt u contact opnemen met
de heer H. van Ee,
tel. 06-20404242 of e-mail
hvanee@huizerehoboth.nl

Vakantie Oostenrijk. Te huur:
luxe chalet en appartementen,
2-14 pers., Saalbach/
Zell am See. Info: 06-53114531
www.vakantieindebergen.nl

2e Pinksterdag
Maandagavond 25 mei
 Aanvang: 19.00 uur
 Psalmzangavond vanuit de
 Sint-Maartenskerk Zaltbommel
 Leiding: Ds. A. Verschuure
 Organist: Arthur de Jong
Collecte: is bestemd voor de
 kosten van de studenten van de
 Theologische scholen van de
GG - GGIN - OGGIN
 Gratis gesponsorde hapjes
 na afloop.
 Toegang vrij - Reserveer via:
www.arthurdejong.nl

POEDEROIJEN
 Te huur van 8 tot 21 augustus.
 Hoekwoning voor ong. 8 pers.
 Zwembad / 06-13654014

Huurhuisje/appartement
gezocht in Kernhem of tussen
 Ede en Lunteren. Per jul/sept,
 V, 26 jr, alleenstaand, geen
 huisdieren. Bel 0611690203

Full Motion met glucosamine
(NeoLife): voor soepele
 gewrichten, opbouw van
 kraakbeen in gewrichten.
 Mei-aanbieding
 Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

De Boekenhoeve onbetwist
 Uw aanbiedingspecialist
 Ga naar: www.deboekenhoeve.nl

ZALTBOMMEL
D.V. ZATERDAG 23 MEI
ST. MAARTENSKERK
 19.00 uur - Toegang vrij!
 Psalmzangavond met bovenstem
 Organist: Pieter Heykoop
 Leiding: ds. C. van Krimpen
 Collecte: Wittenbergzorg

Bureau Mark.
Mark Verweij
 Psychosociaal therapeut
 mark@bureaumarck.nl
 +31 (0)6 53 29 69 57
bureaumarck.nl

PSALMZANG-
AVOND op
HEMELVAARTSDAG
D.V. DONDERDAG 14 MEI
BOVENKERK - KAMPEN
 Toegang vrij! - Organist: Pieter Heykoop
 19.30 uur - Leiding: Ds. A. Verschuure
 Col.: t.b.v. Noodhulp Moldavië

D.V. zaterdag 16 mei 2026
 Een gezellige fietstocht voor
 het hele gezin in de Betuwe.
 Startpunt: Hogebrinksestraat 1
 Lienden. Opbrengst:
 Bouwfonds OGGin Lienden.
 Start tussen 10.00 en 11.00 uur.
www.fietstochtbetuwe.nl

Te huur vak.woning Garderen
 Ook hulpbehoevenden welkom.
 Nette bewoning. 06-50859402
onderdebeuken@kliksafe.nl

Welkom bij **minicamping De**
Rusthoeve op de Veluwe in
 Otterlo. Totaal 8 standplaatsen
 voor caravan/camper/tent.
 Fantastische plek voor rust,
 ruimte en natuur! Meer info:
www.minicampingderusthoeve.nl
 06-49496227.

Leven met autisme?

TAMIM
www.tamim.nu

de Verrassing
 samen vakantie vieren

Wanneer zien we u op Texel?
 (0222) 31 89 06
 U kunt ons appen of bellen
www.deverrassing.nl

Switch naar
reformatorische
zorg!

- (Persoonlijk) begeleider wonen Oud-Vossemeer
- Teamleider kind Ochten
- Begeleider intensieve begeleiding jeugd Kesteren
- Teamleider intensieve begeleiding jeugd Kesteren
- Verpleegkundige intensieve zorg Kesteren

Ontdek alle mogelijkheden via de website.
 Of ga in gesprek met onze recruiters, via
werkenbij@deschutse.nu of 06-39 36 75 89.

 De Schutse
 Zorg waar er echt toe doet

VROUWEN OCHTEND
Vrouw en moeder in
OORLOGSTIJD
 Ontmoet **Jeannette Gabay-Schoonderwoerd**
 die haar ervaringen met ons zal delen
D.V. dinsdag 19 mei
 Aanvang 10.00 uur
 Ger. Gem. Tricht-Geldermalsen
 Laan van Leeuwenstein 10
WELKOM!
 Een waardevolle en gezellige ochtend!
 Voor de lunch en crèche voor de kleine kinderen vooraf aanmelden via:

 israelochtend.nl of 0348-489929

Je hoofd nooit stil? Vast in angst, stress en onrust?
 Doorbreek die cirkel met
De Ontspanformule!

 ✓ Gratis online training
 ✓ Eerste stap naar rust en ontspanning
 Gun jezelf die rust. Start nu!

AB STRESSONKRUSTDEBAAS.NL
 Albert van den Berge
 tel. 06-25081102

 Praktijk den Uijl
 • HULPVERLENING
 • COACHING
 • TRAINING
 • TOERUSTING
 Nieuwkerk aan den IJssel | Lunteren | Yerseke
 T 06 34 13 30 13 E info@praktijkdenuijl.nl
www.praktijkdenuijl.nl
 Veelal (gedeeltelijk) vergoed door ziektekostenverzekers

Groeit uw bedrijf sneller dan uw agenda?
Tijd voor de juiste leider.

Onze diensten
 Werving en selectie
 Assessments
 Meer weten?
 Scan de QR-code of ga naar:
faam.nl/werving-van-leiders
Faam. werving van leiders

Laat je hart spreken

Kom werken als:

Coördinator Zorg

Bij Tharah in Barneveld werk je dicht bij het dagelijks leven van ouder wordende cliënten. Je biedt rust, structuur en nabijheid. Met aandacht en geduld ondersteun je in de dagelijkse zorg en zie je wat iemand nodig heeft. Samen met collega's zorg je voor een veilige en vertrouwde woonplek.

siloah.nl/coordinator-zorg-moerbeij

Meer informatie en solliciteren:

Werken waar liefde woont

Klantadviseur

Lever jij graag een bijdrage aan de kwaliteit van ouderenzorg? En vind je het uitdagend om een rol te spelen bij het vinden van een passend zorgaanbod? Welkom als klantadviseur!

🕒 12 uur per week

📍 Zuid-Holland (locatie in overleg te bepalen)

Wijkverpleegkundige

Ben jij een enthousiaste hbo-verpleegkundige met coördinerende vaardigheden die wil bijdragen aan de verdere ontwikkeling van de wijkverpleging? Van harte welkom!

🕒 Minimaal 24 uur per week

📍 Amandelhof, Capelle aan den IJssel

[Cedrah.nl/werkenbij](https://cedrah.nl/werkenbij)

Werken op Texel

Basisschool Timotheüs

Wij zijn op zoek naar een Lesgevend Directeur

(1 á 2 dagen) die aan het roer van onze kleine privéschool wil staan.

Bijbels onderwijzen op Texel?

Meer informatie Voor meer informatie over de vacature kun je contact opnemen met W.H. Heenck, directeur a.i. Telefoon: 06-49409168 E-mail: directeur@basisschool-timotheus.nl Voor een kennismakingsbezoek ben je van harte welkom. Kijk op www.endanwordjeleraar.nl voor meer informatie.

Solliciteren Voel je je aangesproken door deze advertentie? Stuur dan je sollicitatie per e-mail naar de secretaris van het schoolbestuur: J. Stark, E-mail: jstexel@kliksafe.nl of bel 06-12326452 bij vragen.

Ontmoetingsdag
WEEK VAN DE ZENDING

D.V. ZATERDAG 30 MEI 2026
10.00-15.30 UUR
BETHELKERK LUNTEREN

Bekijk **meer info** over de sprekers, kinderprogramma en het marktplein:

Vijf verhalen, één zendingsmissie

Bonisa, Friedensstrome, STICHTING ISAAC DA COSTA, net, SEZ, Spaanse Evangelische Zending

Dé expert in LED verlichting

Hoogstaand advies, Vakmanschap, Ruime garantie, Maatwerk

Vacature accountmanager

Check **meeuse-led.nl**
 Eijkernweg 19 | 4451 HZ Heinkenszand
 085 10 45 159 | info@meeuse-led.nl

meeuse LED verlichting

Ga jij na de zomer **studeren** in **Tilburg?** Dan hebben wij iets **unieks** voor je!

De **woning** naast evangelisatiepost 'Het Kruispunt' komt per 1 september beschikbaar als woonruimte voor meerdere studenten. Interesse? Stuur een mailtje naar beheer@evgg.nl.

EVGG

zoekt u een **MEDIATOR** of **ORGANISATIE-ADVISEUR?**

Bel: 0653868881

bvissermediation.nl
bvisserconsultancy.nl

Bestemd voor elkaar
Avond over relatievorming

D.V. 12 mei | 19:00-22:00 uur
 VLC Barneveld
 Voor jongeren én ouders/opvoeders
 Gratis toegang (collecte)

Hartelijk welkom!

Met o.a. Niek Bakker, Evert Barten, Anja de Bonte, ds. E.J. Boudewijn en De Vluchtheuvel, Paradijsbloem en Chris en Voorkom

Meld je aan via de QR of via bijbelsberaadmv.nl/bijeenkomsten.

BIJBELS BERAAD M/V

JOH.DEHEER
toetsen en meer. sinds 1898

Uw orgel en piano specialist

www.johdeheer.nl
 Leeghwaterstraat 46/47 · 3364 AE Sliedrecht
 Tel.: 0184-419 611 · email: info@johdeheer.nl

Word vriend en steun de Stichting!
 NL35 ABNA 0548 9879 20

De Duitsers kennen hun 'eigen' Heidelberg niet meer

Help Duitsland aan Bijbelse theologie!

Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht

Meer informatie? → www.svvhed.org

TREUR
 Begrafenisonderneming

Dag en nacht bereikbaar
 Gerard Mulder
 Reinier Oudshoorn
 Evert Treur

WEBSITE: begrafenisondernemingtreur.nl
 TELEFOON: 030 692 42 58 | 06 573156 89
 E-MAIL: info@begrafenisondernemingtreur.nl

Wilsbeschikking boekjes, gratis verkrijgbaar.

COME TEACH IN CANADA!

We are inviting applications to fill positions for:

- Elementary Teachers
- Secondary Teachers
- Educational Assistants

We would be gladdened by inquiries and applications of individuals who are qualified, versatile and dedicated, but who also love the doctrine according to Godliness.

For more information, please contact:

Mr. G. Brouwer School Board Secretary
 (00) 1-647-271-8884
gerry@ecschool.ca

Mr. A. Verhoef Principal
 (00) 1-905-583-3077
mr.verhoef@ecschool.ca

EBEN-EZER
 Netherlands Reformed Congregation, St. Catharines, Ontario, Canada

BROUWER
 PSYCHOLOGEN

Psychologische hulp voor kinderen en volwassenen

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 35 jaar.

Wij bieden o.a.:

- behandeling
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking

Locaties: Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen en Apeldoorn Telefoon: 0180-426955
 E-mail: info@brouwerpsychologen.nl Website: www.brouwerpsychologen.nl

HEEREN

VAN

OPHEUSDEN

Ambtskleding Maatpakken Trouwkostuums Gelegenheidskleding

heerenvanopheusden.nl | 0488 42 96 90
info@heerenvanopheusden.nl

Vast in een Pornoverslaving?

Mediorah helpt je weer grip te krijgen!
zet de eerste stap naar
herstel en neem
contact op.

www.mediorah.nl

100 % online behandeltraject mogelijk

Gewoon een goede makelaar

aandacht voor
u en uw
woon omgeving

persoonlijk
en betrokken

vakbekwaam
en toegankelijk

deskundig
met passie

gewoon
helder

gratis
waarde
bepaling

scherp en
realistisch
makelaars tarief

Wessel Berkhout
Aan- en verkoopmakelaar

BURGLAND
Makelaars

0318 - 628 412
info@burglandveenendaal.nl www.burglandmakelaars.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begravenissen

P.H. van der Leer
0318 - 526641
06 - 46376232
www.phvanderleer.nl
De Dijk 30 | Achterberg (Rhenen)
Vraag naar ons gratis laatste-wens-boekje

Begravenisonderneming
sinds 1982 — *de Jongh*

Poor een waardige en stijlvolle verzorging van begravenissen

Dag en nacht persoonlijk
bereikbaar én beschikbaar

Wij verzorgen geen crematies

info@begravenisondernemingdejongh.nl | www.eenwaardigebegravenis.nl

Waardenburg	0418 - 652 039
Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 6412 740
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838
Barendrecht	0180 - 628 908

HARKES

Begravenissen

harkesbegravenissen.nl
0172 - 21 21 22
WIJ VERZORGEN ALLEEN
BEGRAVENISSEN

begravenisverzorging Den Hollander

Alleen begravenissen

Opbaarmogelijkheden in een
door u gewenst rouwcentrum
of thuis met koeling

Dag en nacht bereikbaar

010 - 460 05 09
info@tdenh.nl
begravenisverzorgingdenhollander.nl

de Saambinder

BEWUSTE KEUZE

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: J. van 't Hul, W.G. Hulsman,
ds. G.W.S. Mulder
Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken
ter recensie en vragen voor de rubriek
'Vraag en antwoord' naar:
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk),
berichten, meditaties en voor vragen die
bestemd zijn voor de redactie:**
J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E redactie@desaambinder.nl
Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk
woensdag 1700 uur vóór de datum van verschijning
van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

**Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:**
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalings abonnementsgelden:
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen:
voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:
A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T 001 269 720 3533
E saambinder.noordamerika@gmail.com

**Enkele handige websites Gereformeerde
Gemeenten:**
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeenteengezin.nl

Studenten: www.studentengergem.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden
bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties
zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder
opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid
betreffende de inhoud van de advertenties en de
(recensies van de) aangekondigde boeken.

Mensen met een leesbeperking kunnen door middel
van een abonnement van de Christelijke Bibliotheek
voor blinden en slechtzienden (cbb.nl) wekelijks De
Saambinder lezen.

VRAAG EN ANTWOORD DOOR DS. LABEE

Is het juist dat we iemand toewensen
'dat de Heere de lege plaats maar met
Zichzelf zou vervullen'?

VERVULLING VAN DE LEGE PLAATS

GEEN VERVULLING

Het is inderdaad een regelmatig gebezigde uitdrukking die een diepbedroefde weduwe, weduwnaar of andere nauwe familiebetrekking weleens wordt toegewenst: 'De Heere vervulle de lege plaats maar met Zichzelf'. Een weduwnaar schreef er een eerlijke maar ook wel schrijnende brief over. Vooropgesteld: de uitdrukking is ongetwijfeld goed bedoeld. Men wenst de ander - in peilloos verdriet gezonken - toe dat de vertroostende genade van de eeuwig blijvende God het hart mag vervullen. Maar onder meer de woorden van de berijmde Psalm 71 vers 16, lijken toch gepaster:

*'Gij zult met luister
mij omringen,
Mij troosten in mijn smart;
Dan zal ik, blij van hart,
Met luit en harp Uw goed-
heid zingen,
O heilig Opperwezen,
Door Israël geprezen!'*

Als door genade de Heere brengt aan Zijn voeten, wil Hij ogenblikken schenken van 'eens-willendheid' en

mag de balsem van troost het hart weleens vervullen. Maar er zullen ook andere tijden zijn: de plaats aan tafel blijft leeg en ook in de kerkbank. Meerderen van onze predikanten schreven er behartenswaardige woorden over. We citeren: 'De boom die is ontworteld, laat in mijn tuin altijd een lege plek achter'. Of deze: 'Besef dat u nooit kunt begrijpen wat het verlies voor de betrokkene betekent. Probeer daarom goedkope troost te vermijden'.

De Duitse verzetsman Bonhoeffer (1906-1945) heeft een gedicht nagelaten dat begint met deze regels:

*'Als je van iemand houdt
en je bent door de dood van
elkaar gescheiden,
dan is er op de wereld niets
en niemand,
die de leegte van de afwezigheid
kan vullen (...)'*

Met ronde woorden neemt Bonhoeffer in het vervolg van dit gedicht afstand van de genoemde uitdrukking en we menen deze (niet altijd makkelijk te plaatsen) theoloog wel te begrijpen. Gevoelens bij rouw zijn wel omschreven

als het lopen in een doolhof. Als je een doolhof ingaat, kom je al dwalend steeds bij nieuwe punten, maar ook bij dezelfde plaatsen. Laten we maar niet oppervlakkig spreken met en over rouwdragenden en voorzichtig zijn met onze goedbedoelde wensen.

Het standaardwerk 'Helpen bij verlies en verdriet', van Manu Keirse is een aanrader, maar wie een compacter boekje zoekt, kan terecht bij uitgaven als 'Een lege plaats' van wijlen ds. L. Terlouw of 'Ik wist niet hoe moeilijk dit was' van ds. A.T. Vergunst.

ENIGE TROOST

Vanwege onze diepe val in het paradijs is het aangrijpende gevolg van de zonde, de dood, in de wereld gekomen. Paulus zegt het zo aangrijpend: 'Want de bezoldiging (uitbetaling, loon, BL) der zonde is de dood' (Rom. 6:23a). Maar God geve dat we ook iets van het vervolg mogen kennen: 'maar de genadegift Gods is het eeuwige leven, door Jezus Christus, onzen Heere'. Het is een onverdiende weldaad als we mogen delen in de troost die de Heidelberger met Zondag 10 (antwoord 28) tekent: 'Dat wij in allen tegenspoed geduldig, in voorspoed dankbaar zijn mogen, en in alles dat ons nog toekomen kan, een goed toevoorzicht hebben op onzen getrouwen God en Vader, dat ons geen schepsel van Zijn liefde scheiden zal, aangezien alle schepselen alzo in Zijn hand zijn, dat zij tegen Zijn wil zich noch roeren noch bewegen kunnen'.

De Heere vertrooste en sterke alle lezers die weten van lege plaatsen.

HEB JIJ/HEBT U OOK EEN VRAAG?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt - zo mogelijk - altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. **Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.**

